

WAAR VERHALEN VANDAAN KOMEN

training & voorstelling

Keridwen

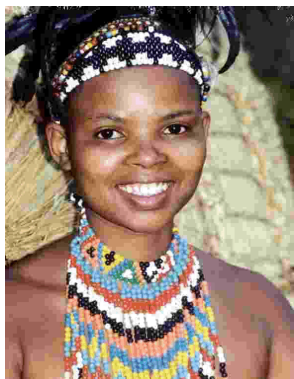
Verhaal van de Maand december 2007

Decembermaand is vooral verhalenmaand. Waar echter komen al die verhalen vandaan? Zal er ooit een tijd zijn geweest dat er geen verhalen waren? Een tijd, dat de mensen elkaar 's avonds aanstaarden rond het open vuur en niets wisten te vertellen? Is misschien het verhalenvertellen bij elk mens ingebakken, een vaardigheid die meekomt bij de geboorte. Of zijn de verhalen een geschenk van buiten af; van wie...? Elke cultuur en elke religie hebben daar hun eigen antwoord op. Zo vertellen de Zoeloes het:

Lang geleden, misschien zelfs zólang geleden, dat nog maar pas de tijd voorbij was, dat Eerste Man en Eerste Vrouw over de aarde liepen, leefden er eens een vrouw, Manzandaba, haar echtgenoot, Zenzele, en hun vele kinderen. Ze vormden een goede, eenvoudige traditionele familie, die overdag hard werkte om zich zelf in onderhoud te voorzien: jagen en verzamelen, planten en oogsten, en nog veel meer.

's Avonds echter als het te donker was om bijvoorbeeld manden te vlechten of hout te snijden en nog te vroeg om te gaan slapen, kropen iedereen bij elkaar rond het vuur en verveelde zich. "We willen verhalen", jengelden de kinderen. Manzandaba en Zenzele wilden graag tegemoetkomen aan deze zeer gerechtvaardigde wens van hun kinderen. Keer op keer spanden ze hun hersenen in het uiterste. Hoe ze echter ook dachten, waar ze ook zochten, ze vonden geen enkel verhaal om aan hun kinderen te vertellen.

Ze vroegen hun burens om advies. Tevergeefs. Ze luisterden naar de wind, in de



hoop, dat... Niets. Er was nergens een verhaal, een droom, zelfs geen wondere fluistering.

Op een dag riep Zenzele zijn vrouw op dan maar de wereld in te trekken op zoek naar verhalen. Ondertussen zou hij de dagelijkse beslommeringen op zich nemen. Manzandaba stemde toe. Ze kustte haar man en kinderen en ging. Ze besloot alles en iedereen, die ze onderweg tegenkwam, te vragen of die verhalen kende. Zelfs als dat Nogwaja, de haas was, bekend om zijn flauwe geintjes.

"Verhalen?" gilde Nogwaja. "Honderden, duizenden, miljoenen verhalen heb ik. Ik verzuip er bijna in!" "Alsjeblieft", smeekte Manzandaba. "Geef ons ook een paar. Voor rond het kampvuur." "Dat is het nu precies!", sneerde Nogwaja. "Ik heb nu geen tijd voor verhalen; het is nog volop dag. Bekijk het maar!" En weg rende de haas, Manzandaba verbluft achterlatend, onzeker of Nogwaja haar nu in het ootje nam of niet.

Ze vroeg het Fene, de bavierenmoeder. "Kijk, jij bent ook moeder!" riep Manzandaba. Jij begrijpt mij. Mijn kinderen schreeuwen elke avond om verhalen. Heb jij verhalen die ik mij terug kan nemen?

"Verhalen?" lachte Fene wrang. "Zie ik eruit alsof ik tijd heb voor verhalen. Hoeveel monden moet ik elke dag voeden. Hoeveel werk, denk je dat ik aan al die kinderen heb? Ik heb helemaal geen tijd voor zoiets belachelijks als verhalen!"

Khova, de uil, dan; zou die kunnen helpen? Khova raakte zeer slechts geïrriteerd door de ruwe wijze waarop hij door de menselijke stem uit zijn slaap was gerukt. Dat iemand überhaupt hem durfde te storen voor zoiets triviaals.

Manzandaba zag haar zoektocht steeds

minder zitten. Teleurgesteld sjokte ze over de grote vlakke en twijfelde of verder zou gaan of de moed op zou geven. Om Ndlovu, de olifant, kon ze echter niet heen. Wist hij misschien waar je verhalen kon vinden? De mensen thuis hongerden naar verhalen en ze had geen een die ze kon vertellen.

Ndlovu was een vriendelijk wezen. "Goede vrouw", zei hij. "Zelf ken ik geen enkel verhaal. Maar ik ken wel de arend. Hij is de koning van de vogels. Hij vliegt hoger dan al zijn soortgenoten. Wellicht weet hij waar je verhalen kunt vinden." "Ngiyabonga, Ndlovu!" riep Manzandaba: "Dankjewel!"

Zo begon Manzandaba's zoektocht naar Nkwazi, de grote visarend. Ze vond hem. Bij de monding van de Tugela rivier. Nkwazi begon aan een grote duik naar het water om met een krachtige haal van zijn klauwen een vis te verschalken, toen een vrouwenstem op luide toon zijn naam riep. Eventjes werd hij afgeleid. Zijn potentiële prooi schoot naar de diepte en ontsnapte net op tijd.

"Hawu!" blafte Nkwazi tegen Manzandaba. Toen hij eindelijk naast haar op de oever neerstreek. "Wat is er nu zó belangrijk, dat ik zelfs mijn lunch moest kwijtraken?"

"Grote en wijze Nkwazi", begon Manzandaba. (Verstandig. Visarenden zijn behoorlijk ijdel. Wil je iets bij hen bereiken, dan is een beetje vleien de beste openingszet.)

"Wijze en grote Nkwazi, herhaalde Manzandaba nog maar eens. "De mensen thuis hebben honger. Ze willen verhalen en ik ken geen verhalen. Nu ben ik al zólang op zoek... Weet u misschien waar ik..."

"Nou ja", onderbrak de visarend haar. "Hoewel ik uiteraard zeer wijs ben, kan ik niet álles weten. Wel weet ik alles van haar aardoppervlak en daarboven. Maar van de geheimen van de donkere diepten van de zee weet ik niets. Alhoewel... wacht even..."

Met een paar krachtige slagen van zijn vleugels was de visarend verdwenen. Lang werd het geduld van Manzandaba op de proef gesteld. Dagenlang wachtte ze bij de monding van rivier op de terugkeer van de visarend.



"Sawubona, nkosikazi!", riep hij al van verre. "Ik ben terug! Het is gelukt! Mijn goede vriend, Ufudu Lwasolwandle, de grote zeeschildpad is bereid je naar een plek te brengen waar je verhalen kunt vinden."

"Woza, nkosikazi", bromde de zeeschildpad terwijl hij langzaam bij de wal opkroop. "Klim maar op mijn rug en ik breng je naar het Land van de Geest Mensen."

Het werd een lange, maar indrukwekkende reis. Manzandaba hield zich stevig vast aan het zeeschildpaddenschild. Ze zweeg. Ze had ook geen tijd om te praten. Met grote ogen dronken ze elke nieuwe ervaring in. Eerst boven het water, toen onder water, daarna de diepte in tot op de bodem van de zee waar de Geest Mensen leven. De zeeschildpad bracht haar rechtstreeks tot voor het Koninklijk Echtpaar. Zoals dat hoort wachtte Manzandaba keurig totdat ze werd aangesproken.

"Wat wil jij van ons, vrouwe van het droge land?"

Manzandaba vertelde van haar verlangen en haar opdracht. "Hebt u misschien verhalen voor mij om mee terug naar huis te nemen?", eindigde ze verlegen.

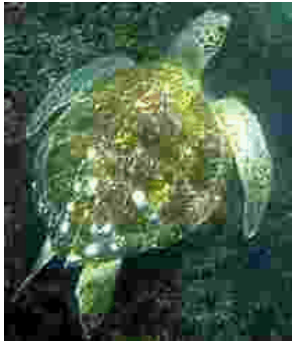
"Ja zeker", was het Koninklijke Antwoord. "We hebben veel verhalen om te delen. Wat echter kun je ons te geven?"

"Wat zijn uw wensen?"

"Wat wij echt zouden willen, is een mooie afbeelding van jou, jouw thuis en van jouw mensen. Wij zijn nog nooit op het droge geweest. We kunnen dat niets eens! Wij zijn wel nieuwsgierig. Het zou aardig zijn om tenminste naar het droge op een plaatje te kijken. Kun jij ons zo'n afbeelding bezorgen, Manzandaba?"

En dan heb je echtgenoot, die een meester is in het bewerken van hout. Man-

zandaba klom weer op de rug van de zeeschildpad. Terug naar de vaste oever. Daarna de lange weg terug naar huis. Enthousiast vertelde ze daar over haar avonturen, haar ontmoeting met het Geestelijk Koninklijk Echtpaar de mogelijkheid van een ruil. Precies zoals ze had verwacht ging Zenzele direct op zoek naar een mooi stuk hout. In de tijd die het de maan kost om tweemaal uit te groeien tot volle wasdom, zag Manzandaba stukje bij beetje de afbeelding onder de vaardige handen van Zenzele in het hout tot leven komen. Alle mensen die in de loop van die twee manen kwamen kijken waren het er overeens: dit werd een koninklijk kunstwerk, goed voor veel verhalen.



Met hulp van Ufudu Lwasolwandle, de grote zeeschildpad keerde Manzandaba terug bij het Geestelijk Koninklijk Echtpaar. En zij waren zeer tevreden.

Sterker nog, de Koning en de Koningin waren opgetogen. Nu konden ze

elke dag genieten van hun 'uitzicht' op het droge land. Zij overhandigden Manzandaba een speciale halsketting, gemaakt van de meest bijzondere schelpen: voor haar echtgenoot als dank voor zijn houtsnijderskunst.

Voor Manzandaba zelf hadden zij de gift

Marcel van der Pol

van de verhalen en de gave van vertellen. Ze schonken haar de verhalen-schelp.

Manzandaba bedankte hen vanuit het diepst van haar hart en keerde met de zeeschildpad terug naar het droge. Daar stonden haar familieleden reeds te wachten. Daarachter haar dorpsgenoten. En nog veel meer nieuwsgierige voorbijgangers uit andere delen van de wereld.

"Vertel ons een verhaal, Manzandaba!", riepen ze zodra ze haar hoofd boven water zagen komen.



Eerst liet Manzandaba een vuur aanleggen. Toen de avond viel kropen de mensen dicht bij elkaar rond de warme vlammen. Vol verwachting keken ze naar Manzandaba.

Manzandaba hield de magische verhalen-schelp bij haar oor en begon:

"Kwesuka sukela...."

Het eerste verhaal....

*- vrij naar een Zoeloe verhaal,
- opnieuw verteld door Marcel van der Pol
- afbeeldingen: internet*

www.keridwen.nl